

ŠVIETIMO IR KONSULTAVIMO PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMAS: PRAKTINIAI PATARIMAI IR GEROSIOS PATIRTIES SKLAIDA

VšĮ LIETUVOS ENERGETIKOS AGENTŪRA

Energijos vartojimo efektyvumo didinimo kompetencijų centras

2025-01-27



Co-funded by the European Union under project n°101076098. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Commission or CINEA. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

Įvadinis žodis	VšĮ Lietuvos energetikos agentūros (LEA) direktorė Agnė Bagočiutė
Europos LIFE programos projekto ENSMOV plus pristatymas.	LEA Energijos vartojimo efektyvumo didinimo kompetencijų centro energijos vartojimo efektyvumo analitikė Agnė Stonienė
<p>Švietimo ir konsultavimo susitarimų indėlis, siekiant įgyvendinti nacionalinius energinio efektyvumo tikslus ir uždavinius</p> <p>Švietimo ir konsultavimo susitarimų procesas ir jo teisinis reglamentavimas</p>	LEA Energijos vartojimo efektyvumo didinimo kompetencijų centro vadovė Rasa Jaciničienė
<p>Švietimo ir konsultavimo susitarimų įgyvendinimo 2023 metais rezultatai</p> <p>Švietimo ir konsultavimo priemonių įgyvendinimo gairės energijos tiekėjams</p>	LEA Energijos vartojimo efektyvumo didinimo kompetencijų centro energijos vartojimo efektyvumo analitikė Agnė Stonienė
Energijos taupymo gairės skirtos gyventojams, įmonėms, viešojo sektoriaus institucijoms	LEA Energijos vartojimo efektyvumo didinimo kompetencijų centro energijos vartojimo efektyvumo analitikė Aistė Modestavičienė
Klausimai ir diskusija	

Tikslas – padėti valdžios institucijoms ir suinteresuotosioms šalims įgyvendinti energijos vartojimo efektyvumo didinimo reikalavimus, nustatytus Energijos vartojimo efektyvumo direktyvos 7 straipsnyje.

Energijos vartojimo efektyvumo direktyvos 7 straipsnyje nustatyta, kad valstybės narės privalo įgyvendinti **energijos vartojimo efektyvumo įpareigojimų sistemą arba alternatyvias priemones**, kad per įpareigojimų laikotarpį (2021–2030 m.) būtų pasiektas bendras energijos taupymo tikslas.

Projekto įgyvendinimo laikotarpis: nuo 2022 m. gruodžio mėn. iki 2025 m. gruodžio mėn.

Finansavimo šaltinis:



Europos Sąjungos bendrai finansuojamas projektas Nr. 101076098. Pateikta informacija, išsakyti požiūriai ir nuomonės, yra tik autoriaus(-ių) nuomonė ir nebūtinai atitinka Europos Sąjungos ar CINEA poziciją. Nei Europos Sąjunga, nei pagalbą teikianti institucija negali būti už jas atsakingos.

ENSMOV PLUS ĮGYVENDINA 12 VALSTYBIŲ NARIŲ PARTNERIŲ:

Lietuva, Austrija, Kroatija, Prancūzija, Vokietija, Graikija, Vengrija, Italija, Nyderlandai, Lenkija, Rumunija ir Slovėnija.



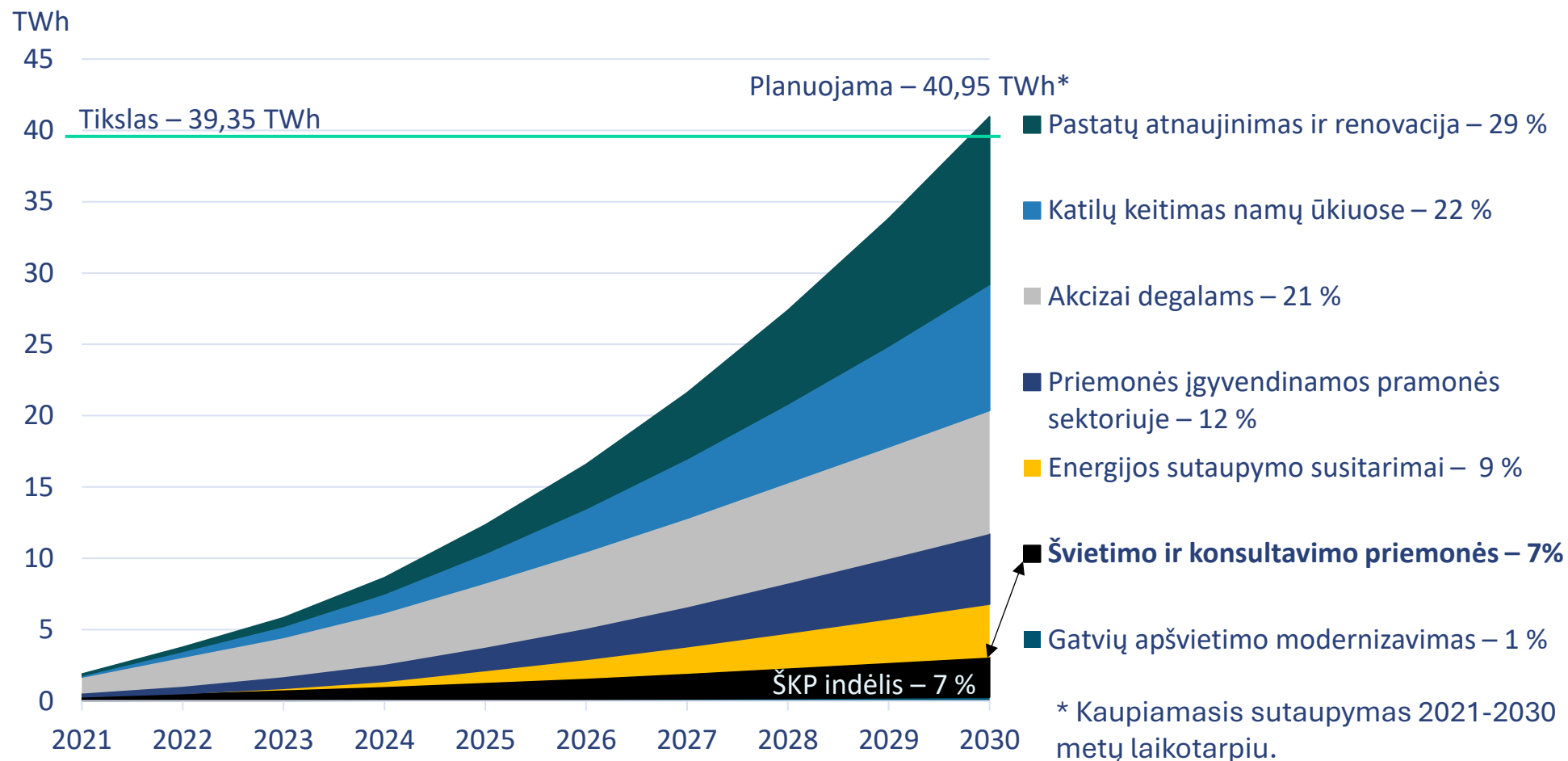
Co-funded by the European Union under project n°101076098. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Commission or CINEA. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

ŠVIETIMO IR KONSULTAVIMO SUSITARIMŲ PROCESAS IR JO TEISINIS REGLAMENTAVIMAS

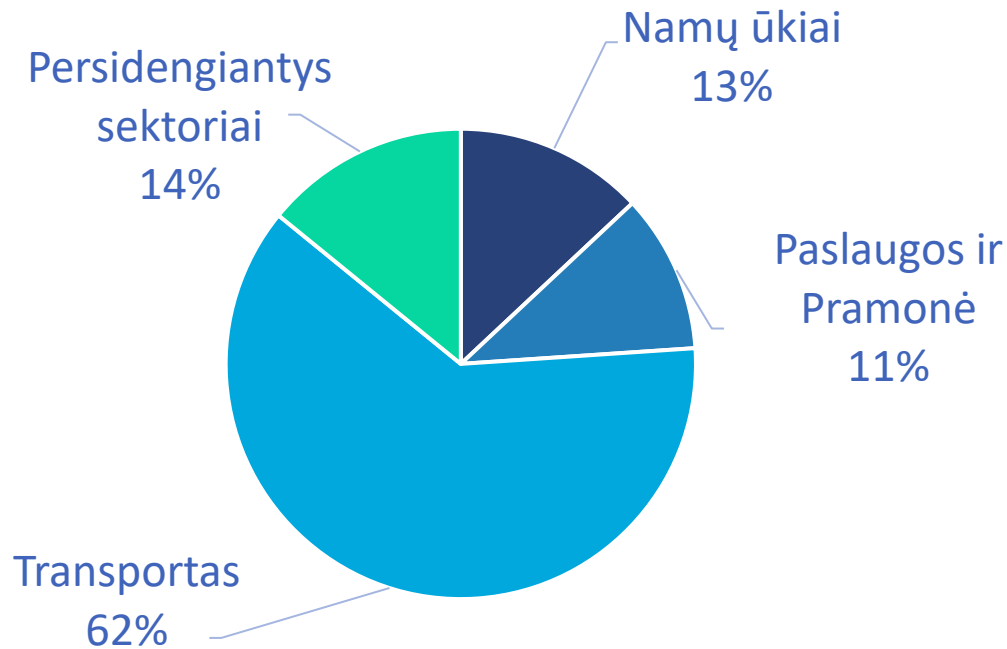


Co-funded by the European Union under project n°101076098. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Commission or CINEA. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

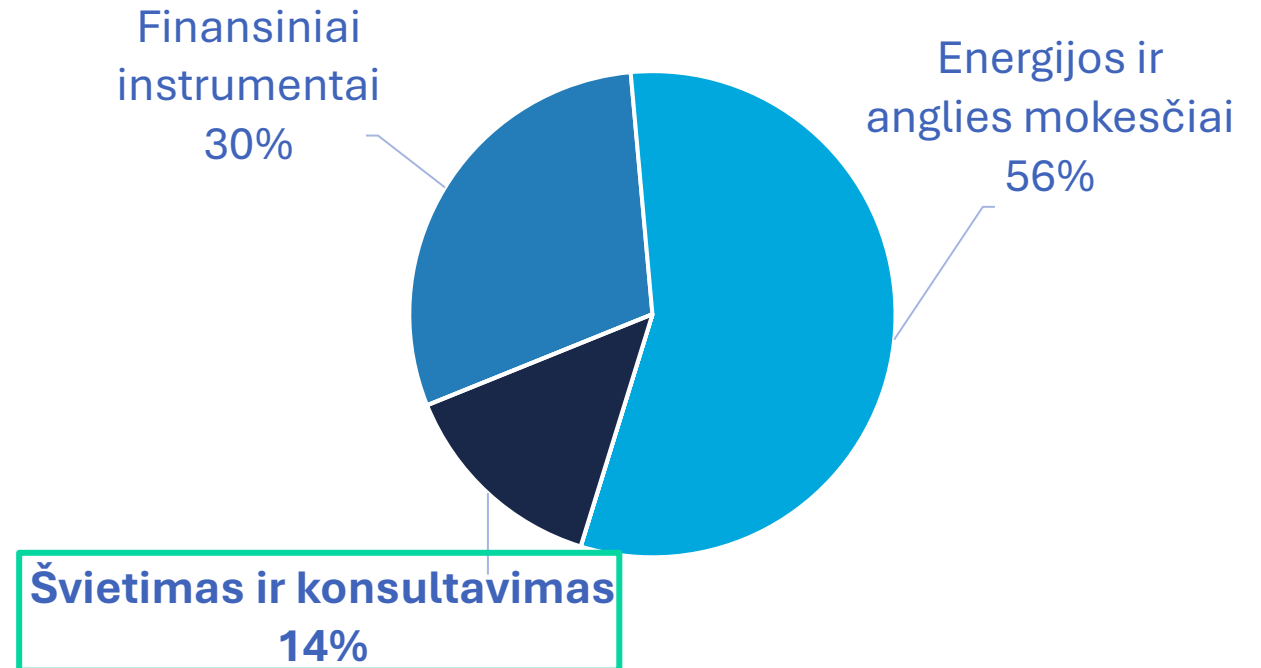
Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2024 m. spalio 2 d. pritarė atnaujintam **Nacionaliniam energetikos ir klimato srities veiksmy planui (NEKSVP)**, kuriame numatyti **2021–2030 m. tikslai ir priemonės**:



Energijos sutaupymai pagal sektorius

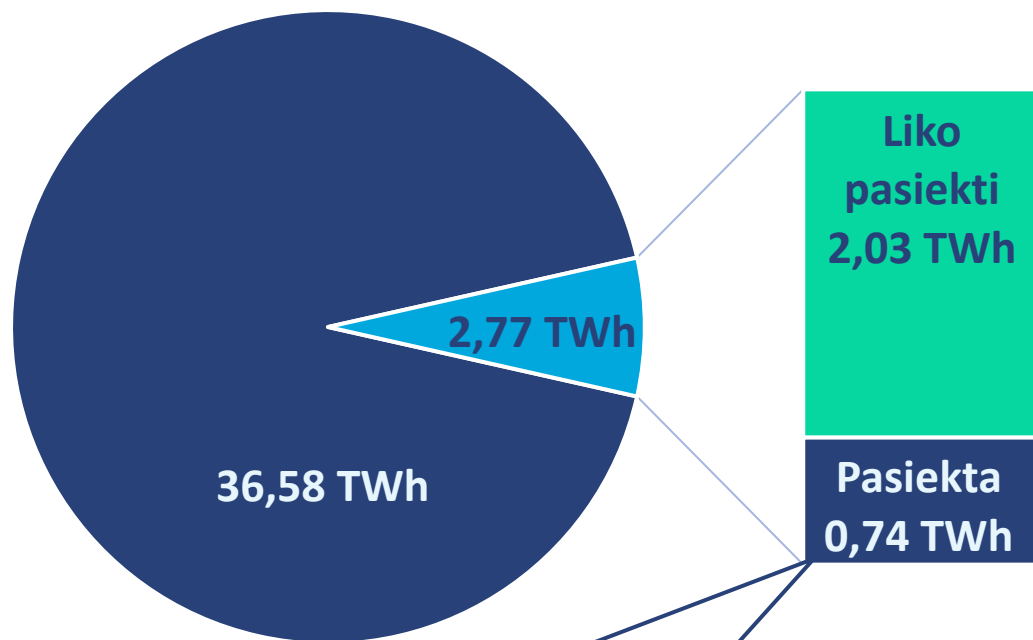


Energijos sutaupymai pagal politikos priemonės tipą



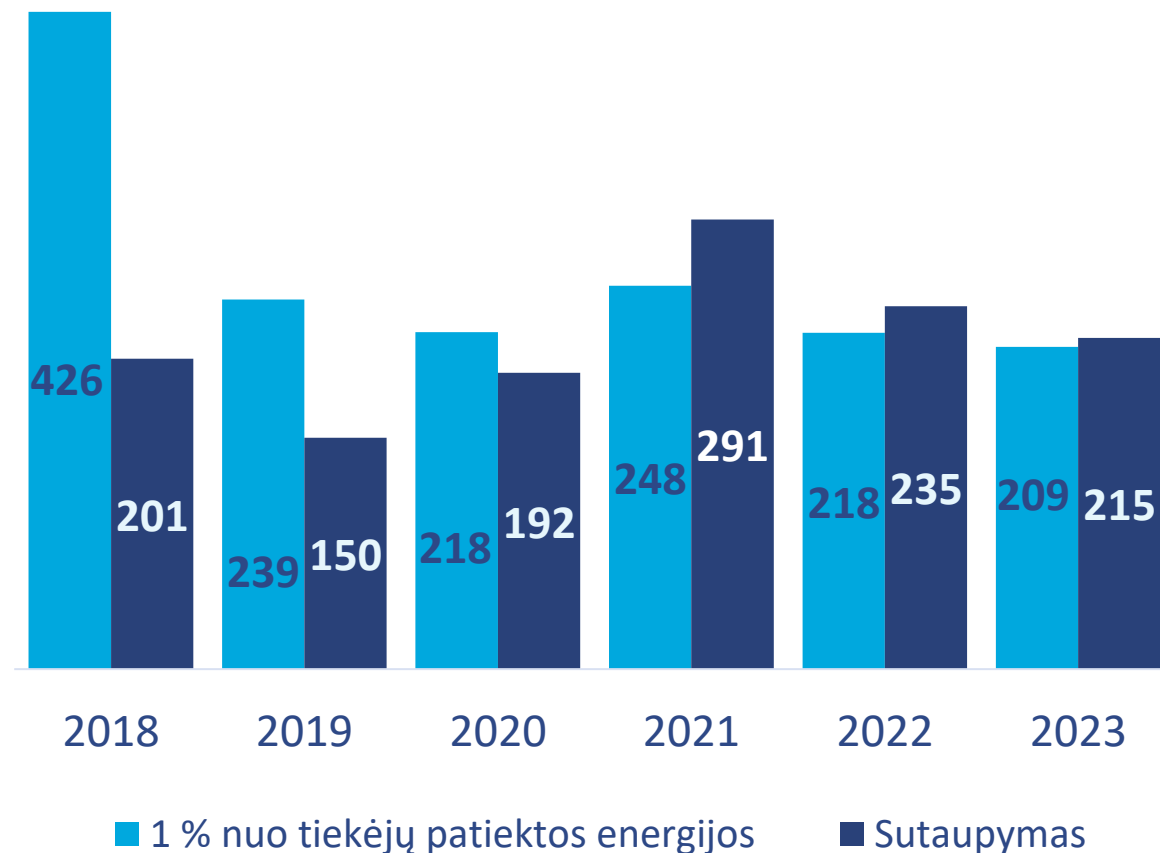
Duomenų šaltinis: NEKS Pažangos ataskaita, 2023 m.

**Lietuvos tikslas 2021–2030 m.
– sutaupyti 39,35 TWh**



2021 m. sutaupyta 291 GWh;
2022 m. – 235 GWh;
2023 m. – 215 GWh.

**Energijos sutaupymai, vykdant švietimo ir konsultavimo
veiklas, GWh**



Energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymas įpareigoja sudaryti **susitarimus dėl galutinės energijos vartotojų švietimo ir konsultavimo** su Energetikos ministerija.

Energijos sutaupymai apskaičiuojami vadovaujantis Energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių sutaupytos energijos apskaičiavimo ir priežiūros tvarkos aprašu.

Energijos vartotojų švietimo ir konsultavimo susitarimų sudarymo tvarkos apraše Lietuvos energetikos agentūrai pavesta vykdyti įgaliosios įstaigos funkcijas: atlikti energetikos įmonių teikiamų metinių ataskaitų analizę, duomenų kaupimą ir sisteminimą, patikrinimą bei apibendrinimą.

LIETUVOS ENERGETIKOS AGENTŪROS FUNKCIJOS

Vertina energijos tiekimo įmonių pateiktus švietimo ir konsultavimo priemonių įgyvendinimo dokumentus.

Kasmet **atlieka ne mažiau kaip 20 proc.** švietimo ir konsultavimo priemonių įgyvendinimo dokumentų **patikrinimą**, kaip numatyta Energijos vartotojų švietimo ir konsultavimo susitarimų sudarymo tvarkos apraše.

Informuoja Energetikos ministeriją apie švietimo ir konsultavimo priemonių sutaupytos energijos ir patikrinimų rezultatus.

Teikia rekomendacijas dėl tolimesnių veiksmų, jei nustatoma, kad įgyvendinamos priemonės neužtikrins Lietuvai privalomos sutaupyti energijos.



Susitarimų sudarymo **tikslas** – šviesti ir konsultuoti vartotojus apie energiją taupančias priemones ir sprendimus, kurie keičia vartotojų elgseną ir įpročius didinant energijos vartojimo efektyvumą.



Energetikos ministerija susitarimus yra sudariusi su 61 tiekėju (šilumos, elektros ir dujų).

Susitarimų įgyvendinimo **nauda**:

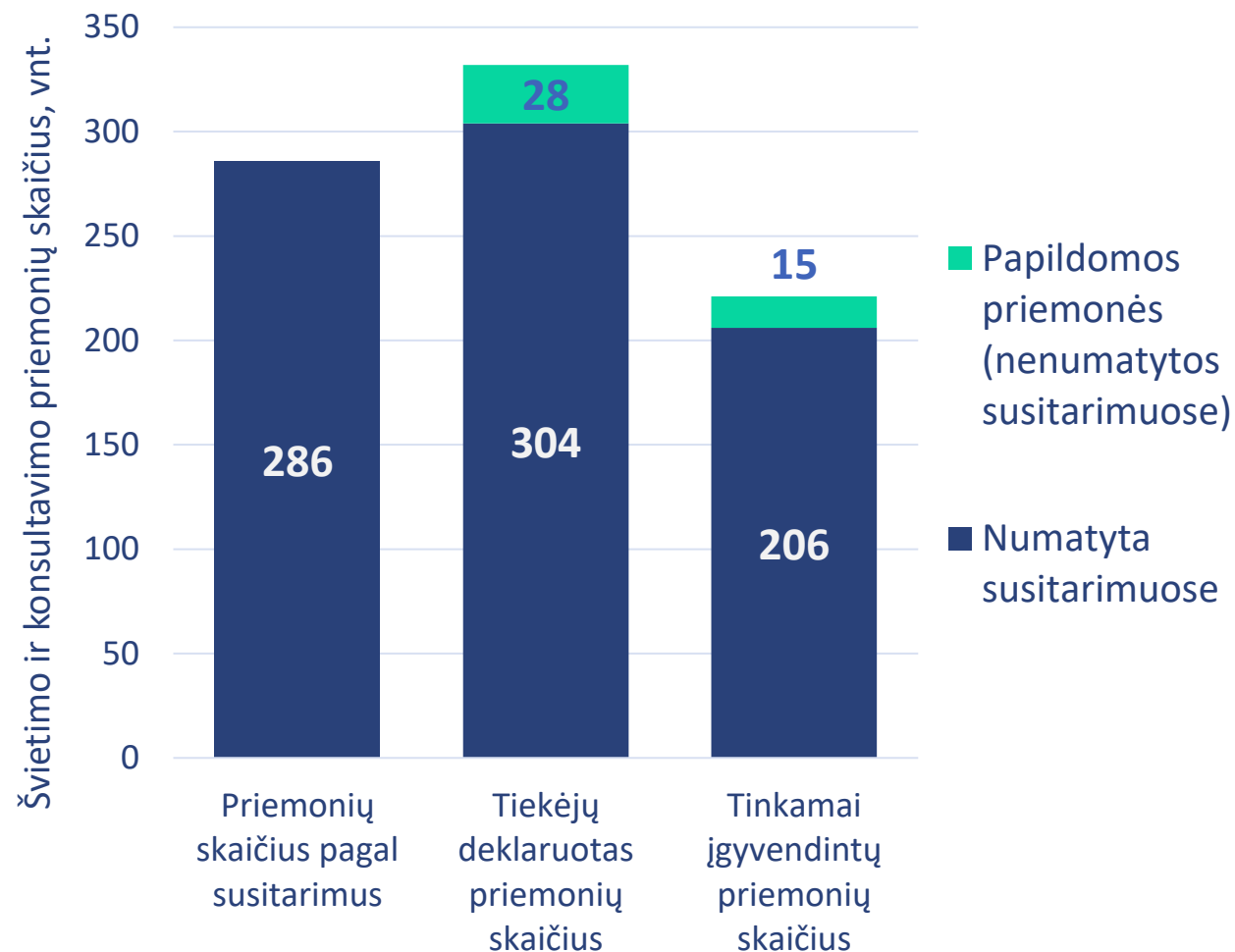
- **Pridedama prie** Lietuvos energijos vartojimo efektyvumo didinimo **tikslo**, nustatyto Energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatyme, įgyvendinimo.
- Galutiniai energijos vartotojai keisdami savo elgesį **taupo energiją ir lėšas.**
- **Minimaliomis pastangomis** gali būti užtikrinamas **energijos vartojimo efektyvumas** ir **mažinamas energijos švaistymas** pas galutinius energijos vartotojus.

ŠVIETIMO IR KONSULTAVIMO SUSITARIMŲ ĮGYVENDINIMO 2023 METAIS REZULTATAI



Co-funded by the European Union under project n°101076098. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Commission or CINEA. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

- Iš **332 tiekėjų deklaruotų** švietimo ir konsultavimo priemonių, **221 priemonė (66,6 proc.) buvo tinkamai įgyvendinta**, iš jų 206 pagal susitarimus ir 15 papildomų, kurios susitarimuose nenumatytos.
- Tiekėjų susitarimuose numatytos 286 švietimo ir konsultavimo priemonės. Kai kurie tiekėjai, teikdami ataskaitas, numatytas priemones išskaidė skirtingoms vartotojų tikslinėms grupėms, todėl deklaravo 304 priemones.
- 84 švietimo ir konsultavimo priemonės numatytos tiekėjų susitarimuose neįgyvendintos.



Pagal tipą deklaruotų priemonių skaičius, vnt.

Galimas sutaupymas įgyvendinus priemones, GWh

Palyginamosios analizės vartotojų grupėse kartu su energijos taupymo patarimais teikimas spaudiniuose ar elektroniniu (skaitmeniniu) būdu, 49 vnt.

Informacijos skelbimas interneto svetainėse, 71 vnt.

Informacijos skelbimas spaudoje ir spaudiniuose arba informacijos skelbimas televizijoje ar radijo laidose, 64 vnt.

Konsultacijos atvykus pas vartotoją, 54 vnt.

Projektų viešinimo renginiai, 12 vnt.

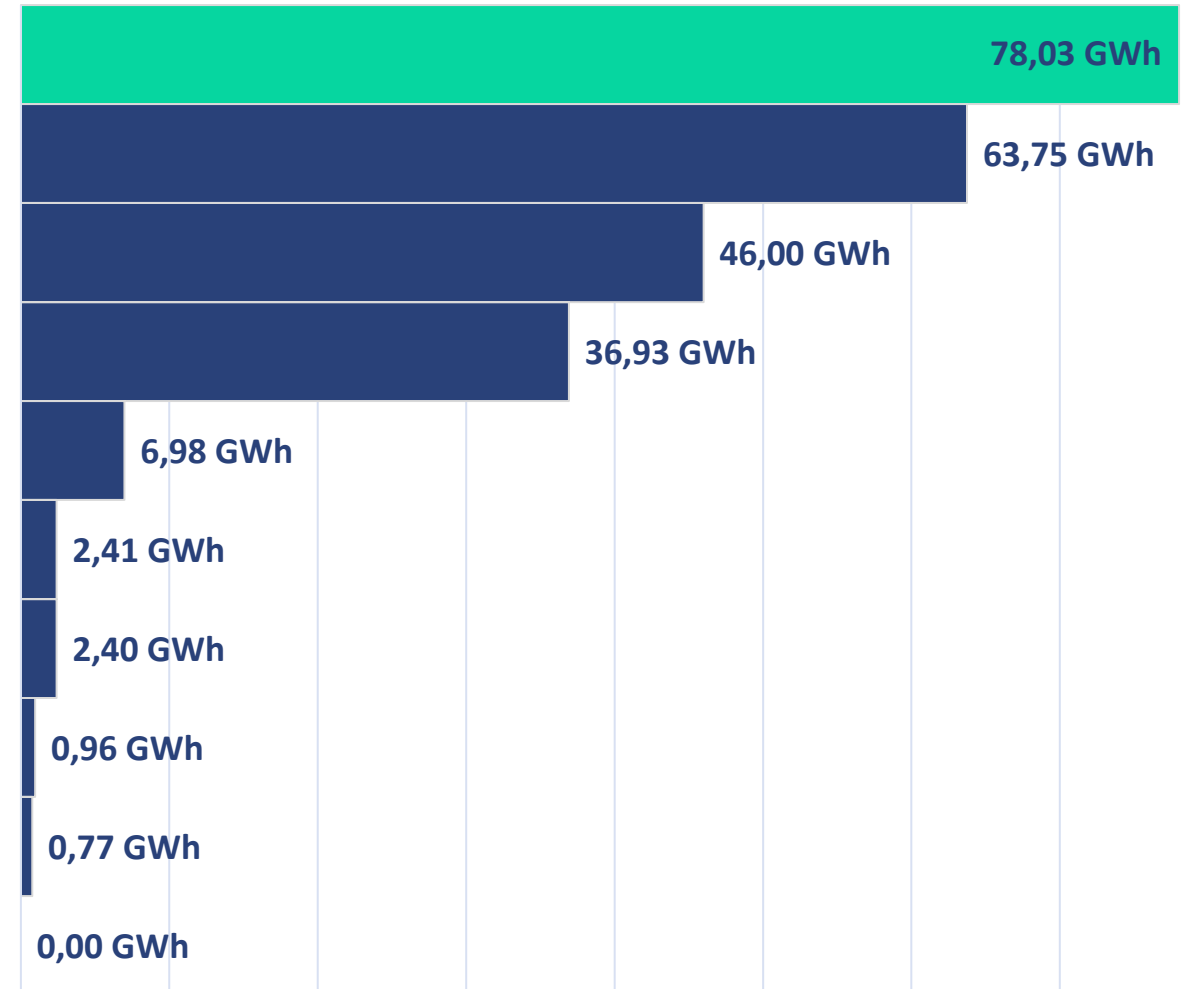
Šilumos punktų efektyvaus eksploatavimo mokymai, 12 vnt.

Šildymo sistemų efektyvaus eksploatavimo mokymai, 21 vnt.

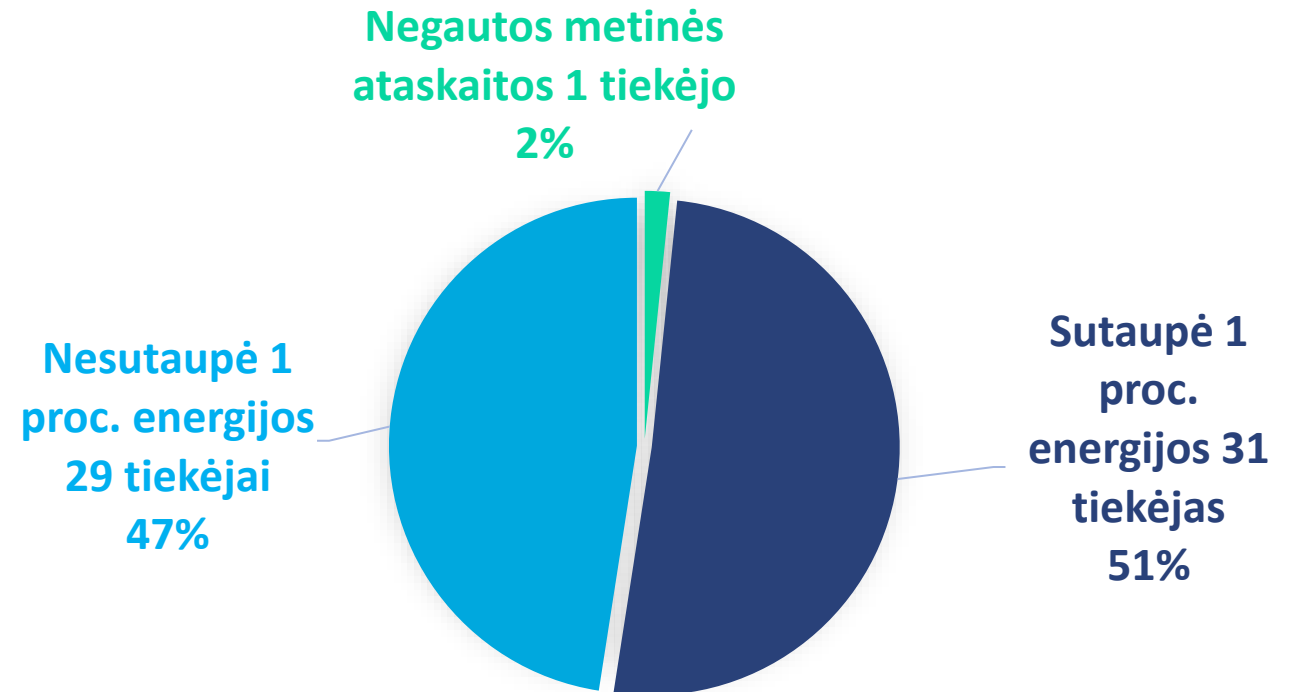
Energetinių parametų matavimo įrangos skolinimas, 12 vnt.

Konsultacijos elektroniniu paštu, tiesiogiai internetu ar telefonu gavus vartotojo prašymą, 35 vnt.

Dujų sistemų efektyvaus eksploatavimo mokymai, 2 vnt.



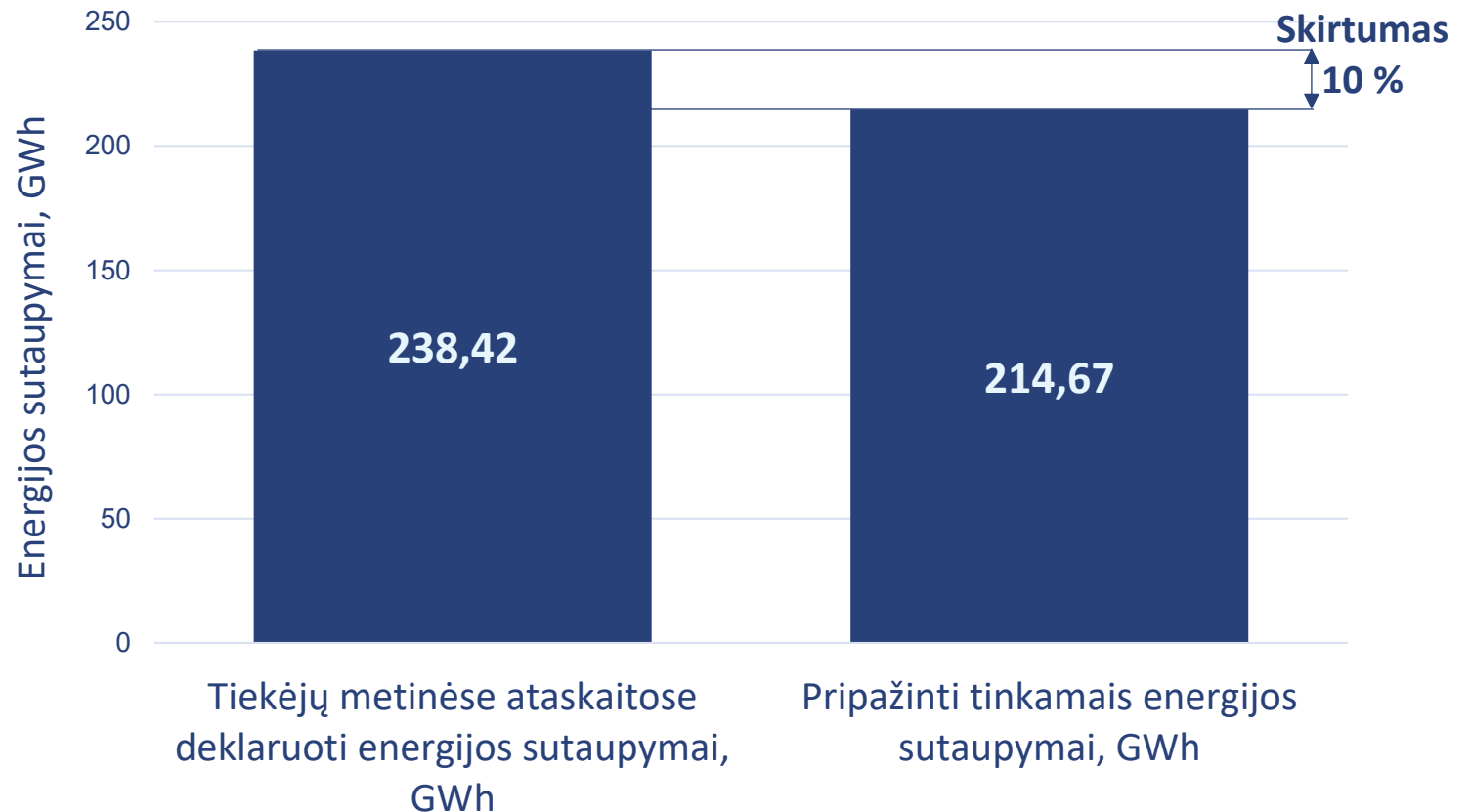
- Sutaupyta energijos kiekis kasmet turi būti **ne mažesnis nei 1 proc.** galutinės energijos vartotojams patiekto energijos kiekio.
- Iš **61 tiekėjo, 31 tiekėjas deklaruavo**, kad sutaupė susitartą **1 proc.** energijos pas vartotojus.
- Bendras visų energijos tiekėjų deklaruojamas galimos sutaupyti energijos kiekis yra ne mažiau kaip **214,67 GWh.**

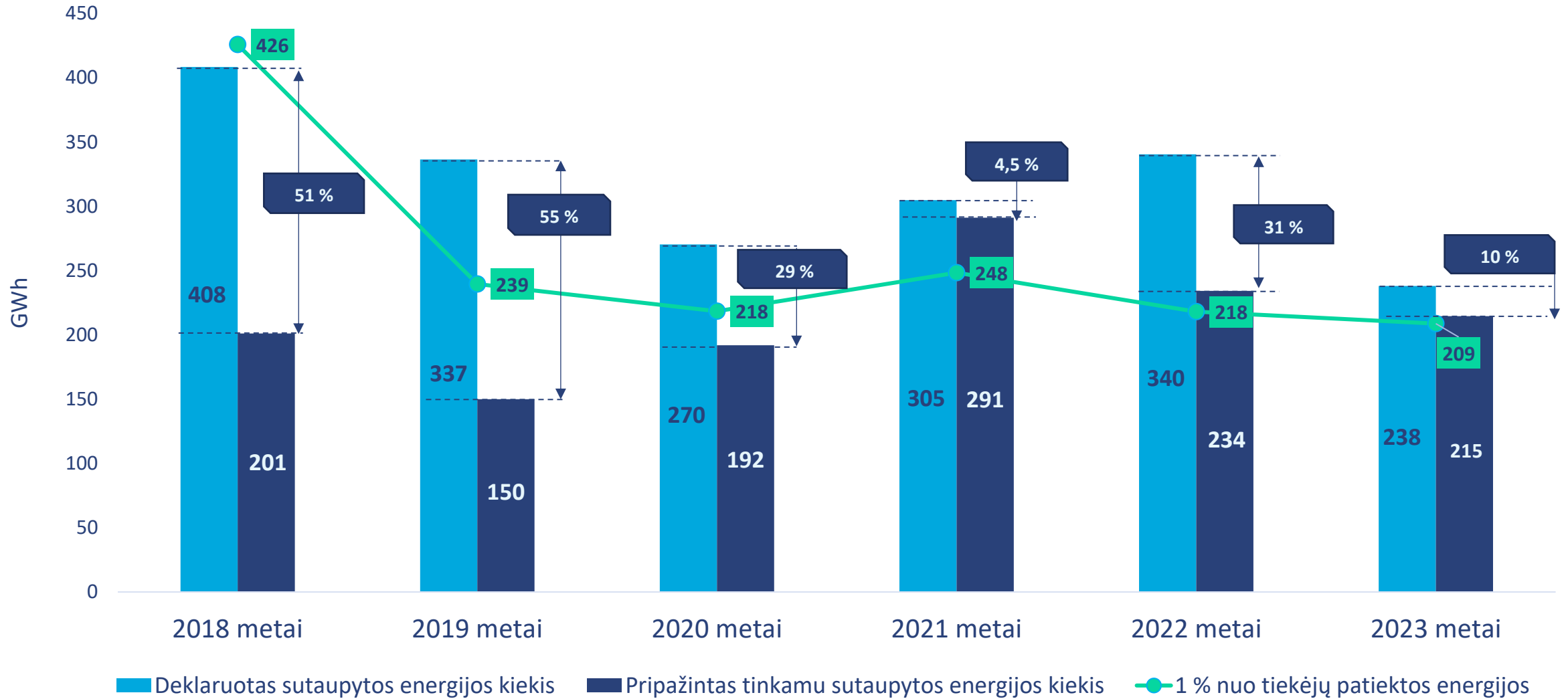


Po patikrinimo nepripažinti sutaupymai dėl:

- priemonės tipo **dubliavimo** tai pačiai vartotojų grupei;
- **trūkstamų** arba **nepateiktų** deklaruojamos švietimo ir konsultavimo priemonės įgyvendinimo faktą pagrindžiančių **dokumentų**.

Švietimo ir konsultavimo priemonių energijos sutaupymai GWh





ŠVIETIMO IR KONSULTAVIMO PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO GAIRĖS ENERGIJOS TIEKĖJAMS



Co-funded by the European Union under project n°101076098. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Commission or CINEA. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.



www.ena.lt/vartotoju-sk-susitarimai

NENS IR NEKS VEIKSMŲ PLANO ĮGYVENDINIMO STEBĖSENA

NAFTOS PRODUKTŲ VALSTYBĖS ATSARGOS

TARPTAUTINIAI PROJEKTAI

ENERGIJOS VARTOJIMO EFEKTYVUMAS (EVE)

Energijos vartotojų švietimo ir konsultavimo susitarimai

EVE DIDINIMO VEIKSMŲ PLANAS

PAŽANGOS ĮGYVENDINANT EVE TIKSLUS ATASKAITOS

ENERGIJOS TIEKĖJŲ SUSITARIMŲ ĮGYVENDINIMAS

- energijos sutaupymo susitarimai

- energijos vartotojų švietimo ir konsultavimo susitarimai

ENERGIJOS VARTOJIMO AUDITAS

EVE SKATINIMO IR VIEŠINIMO DARBAI

Sudaromų švietimo ir konsultavimo susitarimų tikslas – šviesti ir konsultuoti vartotojus apie energiją taupančias priemones ir sprendimus, kurie keičia vartotojų elgseną ir įpročius didinant energijos vartojimo efektyvumą.

- Švietimo ir konsultavimo susitarimų sudarymo teisinis reglamentavimas

- Švietimo ir konsultavimo susitarimų įgyvendinimo rezultatai

- Švietimo ir konsultavimo priemonių įgyvendinimo gairės

ŠVIETIMO IR KONSULTAVIMO PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO GAIRĖS ENERGIJOS TIEKĖJAMS

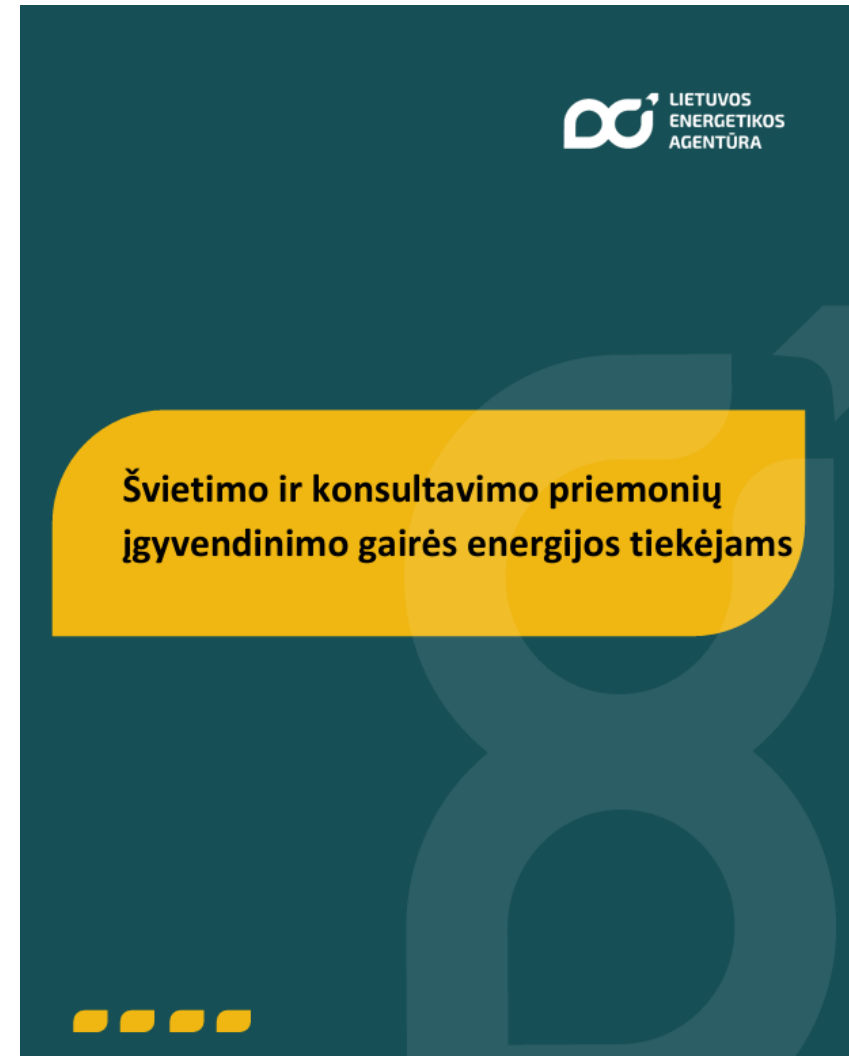
GAIRIŲ PASKIRTIS IR STRUKTŪRA

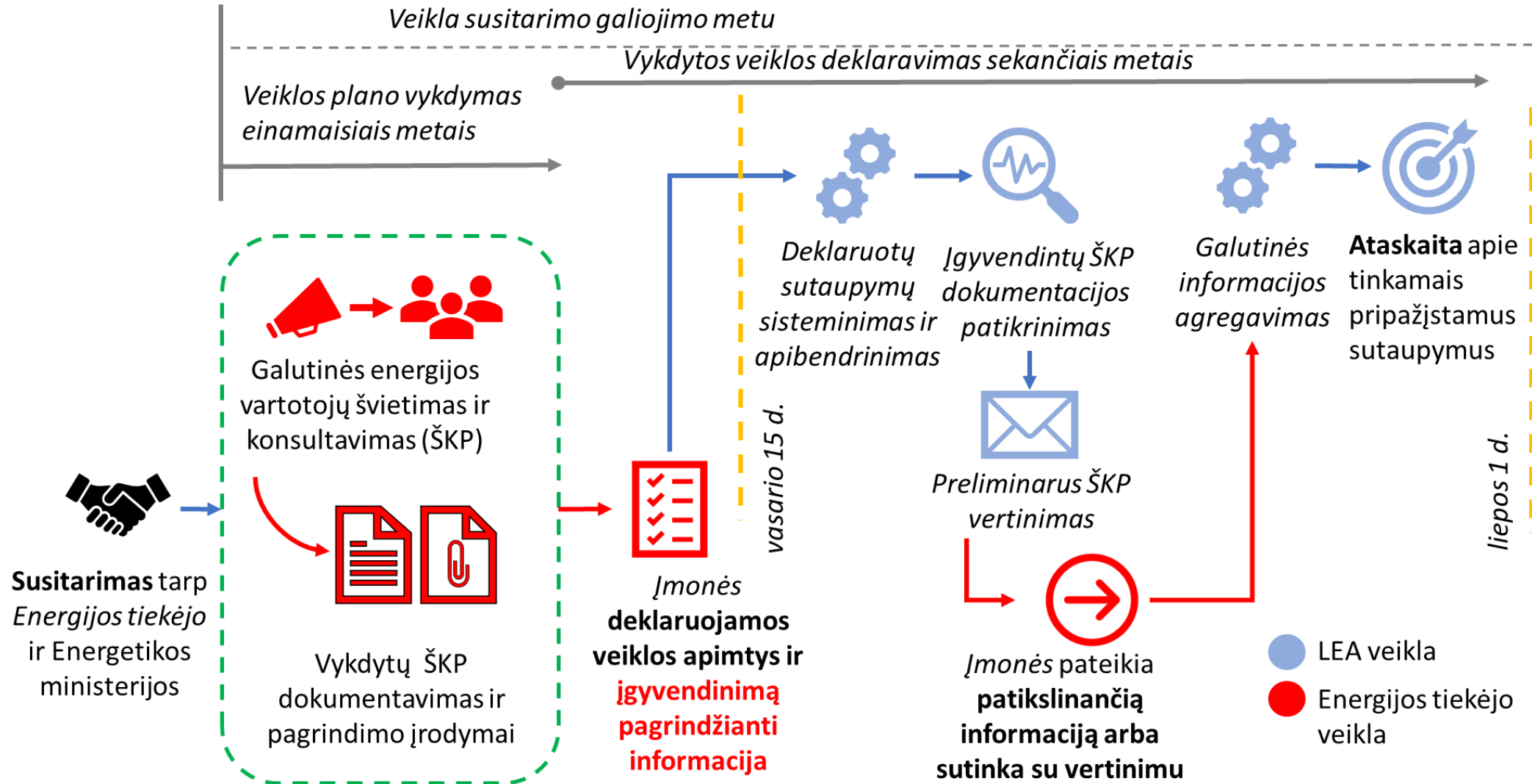
VšĮ Lietuvos energetikos agentūra parengė dokumentą [Švietimo ir konsultavimo priemonių įgyvendinimo gairės energijos tiekėjams](#). Šiame dokumente pateikiama informacija, kuri padės energijos tiekėjams geriau suprasti švietimo ir konsultavimo svarbą ir prasmę, veiksmingą švietimo ir konsultavimo priemonių (toliau – ŠKP)



- Švietimo ir konsultavimo susitarimų **įgyvendinimo raida**
- Vartotojų švietimo ir konsultavimo **esmė (prasmė)**
- Švietimo ir konsultavimo veiklos **vykdymo eiga**
- Veiksmingų **priemonių planavimas ir kūrimas**
- Švietimo ir konsultavimo **veiklos vykdymas**
- Veiklos vykdymo **pagrindimas**

- **Priedai:**
 - 1 priedas. Ataskaitos formos paruošimas ir pagrindinių duomenų apie energijos tiekėją pildymas
 - 2 priedas. Bendrosios formos naudojimo gairės
 - 3 priedas. Informacijos apie švietimo ir konsultavimo priemonę pildymas





ŠVIETIMO IR KONSULTAVIMO ĮGYVENDINIMO PRIEMONĖS



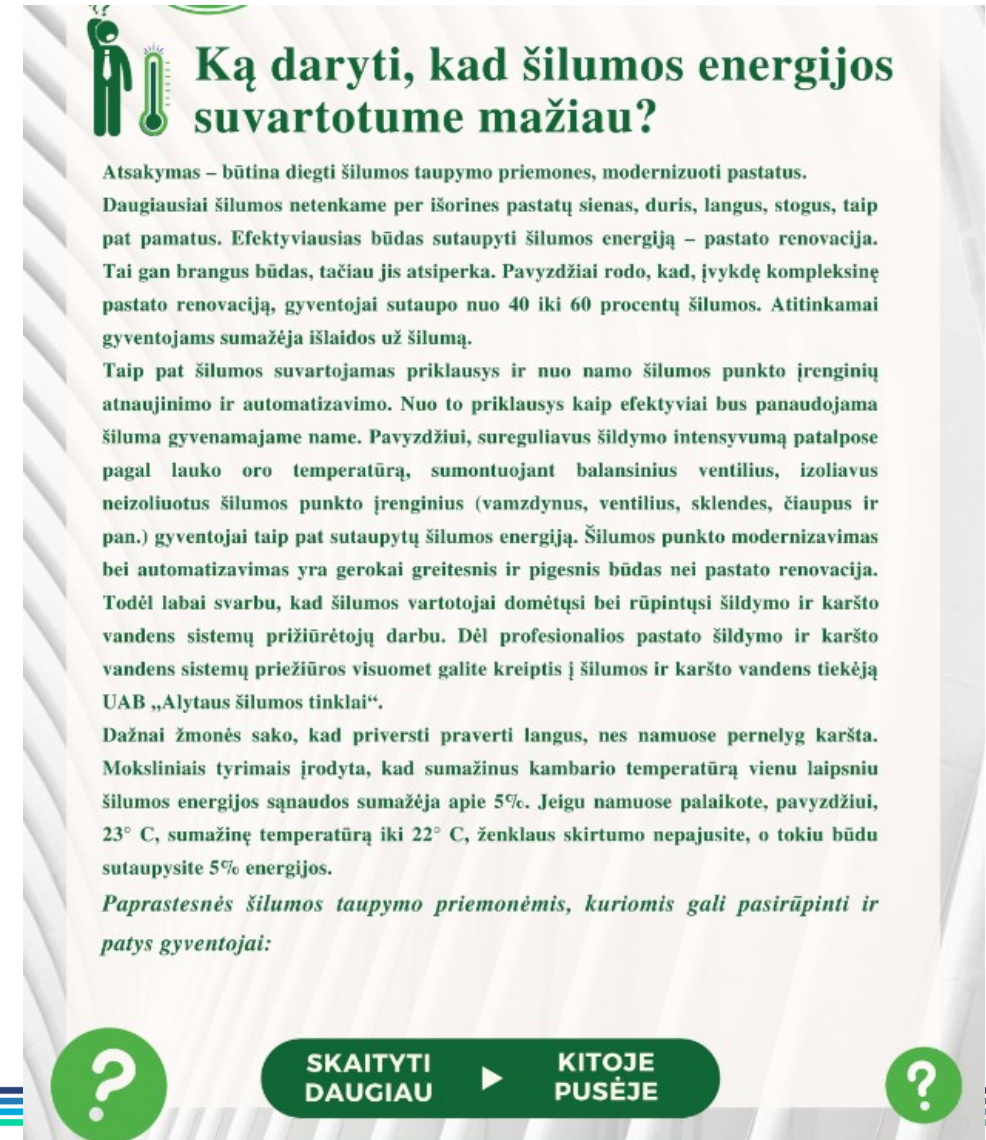
Co-funded by the European Union under project n°101076098. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Commission or CINEA. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

- **Norint pagrįsti priemonės įgyvendinimą reikia:**
 - nurodyti tikslų **internetinės svetainės adresą**;
 - pateikti **nuorodą** į internetinės svetainės vietą, kur patalpinti energijos taupymo patarimai;
 - bei pateikti tos informacijos **PDF kopiją**.
- **Tikslinė vartotojų grupė:**
 - **visi** energijos tiekėjo vartotojai.
- **Netinkamos švietimo ir konsultavimo priemonės:**
 - nuorodos į informaciją, kuri yra skelbiama **kitų organizacijų internetinėse svetainėse**;
 - interneto svetainėje patalpinta **informacija apie artėjančius / įvykusius seminarus** ar pranešimas apie pvz., regioninėje spaudoje pateiktą straipsnį energijos vartojimo efektyvumo gerinimo tema.

Šaltuoju metų laiku patalpas taip pat būtina vėdinti, tačiau tą reikėtų daryti taisyklingai. JAV energetikos departamento duomenimis, dėl netaisyklingo patalpų vėdinimo šaltuoju metų laikotarpiu iš namų iššvėdinama net iki 30 proc. šilumos.



- Siekiant pagrįsti priemonės įgyvendinimą reikia:
 - pateikti **spaudinio**, su pateiktais efektyvaus energijos vartojimo patarimais, **kopiją, internetinę nuorodą** į paskelbtą informaciją, ar televizijos, radijo **laidos įrašą**.
- **Tikslinė vartotojų grupė:**
 - dokumentais pagrindžiamas vartotojų tikslinės grupės dydis.
- **Netinkamos** švietimo ir konsultavimo priemonės:
 - spaudoje, spaudiniuose, televizijoje ar radijuje pateikiamos / skelbiamos nuorodos į internetines svetaines, kvietimai į vykstančius seminarus ar mokymus, **jeigu nepateikiama aktualių taupymo patarimų vartotojams**.
- Skelbiant informaciją (skirtingo turinio) spaudoje ar spaudiniuose arba informaciją televizijoje ar radijo laidose **ne vieną kartą metuose**, sutaupytos energijos kiekis **tai pačiai vartotojų tikslinei grupei taikant tą patį sutaupymo koeficientą negali būti skaičiuojamas kelis kartus**.



Ką daryti, kad šilumos energijos suvartotume mažiau?

Atsakymas – būtina diegti šilumos taupymo priemones, modernizuoti pastatus. Daugiausiai šilumos netenkame per išorines pastatų sienas, duris, langus, stogus, taip pat pamatus. Efektyviausias būdas sutaupyti šilumos energiją – pastato renovacija. Tai gan brangus būdas, tačiau jis atsiperka. Pavyzdžiai rodo, kad įvykdę kompleksinę pastato renovaciją, gyventojai sutaupo nuo 40 iki 60 procentų šilumos. Atitinkamai gyventojams sumažėja išlaidos už šilumą.

Taip pat šilumos suvartojamas priklausys ir nuo namo šilumos punkto įrenginių atnaujinimo ir automatizavimo. Nuo to priklausys kaip efektyviai bus panaudojama šiluma gyvenamajame name. Pavyzdžiui, sureguliuavus šildymo intensyvumą patalpose pagal lauko oro temperatūrą, sumontuojant balansinius ventilius, izolius neizoliuotus šilumos punkto įrenginius (vamzdynus, ventilius, sklendes, čiaupus ir pan.) gyventojai taip pat sutaupytų šilumos energiją. Šilumos punkto modernizavimas bei automatizavimas yra gerokai greitesnis ir pigesnis būdas nei pastato renovacija. Todėl labai svarbu, kad šilumos vartotojai domėtųsi bei rūpintųsi šildymo ir karšto vandens sistemų prižiūrėtojų darbu. Dėl profesionalios pastato šildymo ir karšto vandens sistemų priežiūros visuomet galite kreiptis į šilumos ir karšto vandens tiekėją UAB „Alytaus šilumos tinklai“.

Dažnai žmonės sako, kad priversti praverti langus, nes namuose pernelyg karšta. Moksliniais tyrimais įrodyta, kad sumažinus kambario temperatūrą vienu laipsniu šilumos energijos sąnaudos sumažėja apie 5%. Jeigu namuose palaikote, pavyzdžiui, 23° C, sumažinę temperatūrą iki 22° C, ženklus skirtumo nepajusite, o tokiu būdu sutaupsite 5% energijos.

Paprastesnės šilumos taupymo priemonėmis, kuriomis gali pasirūpinti ir patys gyventojai:

?
SKAITYTI DAUGIAU ▶
KITOJE PUSĖJE
?

- **Norint pagrįsti priemonės įgyvendinimą reikia:**
 - pateikti **spaudinio** ar **elektroninio dokumento** su palyginamąja analize ir **taupymo patarimais kopiją**.
- **Tikslinė vartotojų grupė:**
 - palyginamąja analize ir taupymo patarimais **gavusių** energijos tiekėjo **vartotojų skaičius**;
 - Jei spaudinys ar elektroninis dokumentas teikiamas kaip priedas prie sąskaitos, laikoma, kad tikslinė grupė – **visi** energijos tiekėjo **sąskaitas gaunantys** energijos tiekėjo **vartotojai**.
- **Netinkamos švietimo ir konsultavimo priemonės:**
 - nuorodos į interneto svetainę (kurioje patalpinti energijos taupymo patarimai) pateikimas netinkamas, **patarimai turi būti pateikti pačiame spaudinyje ar elektroniniame dokumente**.



- **Norint pagrįsti priemonės įgyvendinimą reikia:**
 - pateikti įvykusio viešinio renginio **aprašymą** bei renginio metu pateiktos **informacijos apžvalgą, santrauką**;
 - pateikti viešinio renginio **faktą bei dalyvių skaičių pagrindžiančius dokumentus**.
- **Tikslinė vartotojų grupė:**
 - dalyvavusių **energijos tiekėjo vartotojų skaičius**.
- **Netinkamos** švietimo ir konsultavimo priemonės:
 - renginiai, kurie neapima energijos vartojimo efektyvumo didinimo temų.
 - Energijos tiekėjai turi sudaryti sąlygas vartotojams **dalyvavimo** viešinio renginyje **faktą įtvirtinti** registracija į renginį ir **parašu**. Jei renginys yra vykdomas **nuotoliniu būdu**, reikia **pateikti įrašą** ir **dalyvių sąrašą** (prie dalyvio pavardės nurodant atstovaujama įstaigą ir pan.).



- **Vartotojas** konkrečiais, jam aktualiais energijos vartojimo efektyvumo didinimo klausimais, **elektroniniu paštu, internetu ar telefonu kreipiasi į energijos tiekėją**.
- **Norint pagrįsti priemonės įgyvendinimą reikia:**
 - pateikti konsultacijų metu **suteiktą informaciją** (pilną tekstą) ir (ar) nuorodas į šią informaciją;
 - pateikti vartotojų konsultacijų **faktą** ir **skaičių pagrindžiančius dokumentus**.
- **Tikslinė vartotojų grupė:**
 - prašymus dėl konsultacijų elektroniniu paštu, internetu ar telefonu pateikusių energijos tiekėjo **vartotojų skaičius**.
 - Energijos tiekėjas **turi registruoti** skambučius **telefonu**, užklausas **el. paštu** ar **internetu** ir tai, kokia tema (susijusia su energijos vartojimo efektyvumo didinimu) buvo konsultuojama.



- Norint pagrįsti priemonės įgyvendinimą reikia:
 - pateikti konsultacijos **įrodymą**, patvirtintą **vartotojo** (kuriam suteikta konsultacija) **parašu** ir **vartotojo kontaktinius duomenis**;
 - pateikti konsultacijų metu vartotojui energijos vartojimo efektyvumo klausimais suteiktos **informacijos aprašymą**.
- Tikslinė vartotojų grupė:
 - **vartotojų skaičius**, kuriems konsultacijos suteiktos atvykus pas juos.



- Norint pagrįsti priemonės įgyvendinimą reikia:
 - pateikti energijos matavimo įrangos skolinimo faktą patvirtinančius dokumentus;
 - pateikti faktą įrodančius duomenis, dokumentus (pvz., atliktų matavimų nuotraukos, parengtos išvados).
- Tikslinė vartotojų grupė:
 - **vartotojų**, kurie pasinaudojo energijos tiekėjo paskolinta energijos matavimo įranga, **skaičius**.
- Vartotojams trūksta informacijos apie tokios švietimo ir konsultavimo priemonės prieinamumą ir teikiamą naudą, todėl energijos tiekėjai turėtų suteikti informaciją apie tokią galimybę.



- **Norint pagrįsti priemonės įgyvendinimą reikia:**
 - pateikti mokymo **faktą pagrindžiančius dokumentus**, dalyvių **kontaktinius duomenis** bei **mokymų medžiagą** (pilną tekstą) ir (ar) nuorodą į šią medžiagą;
 - pateikti mokymų **dalyvių sąrašą** (dalyvius reikia registruoti ir sudaryti sąlygas jiems mokymų faktą patvirtinti parašu).
- **Tikslinė vartotojų grupė:**
 - **dalyvavusių pastatų savininkų, daugiabučių namų savininkų bendrijų pirmininkų ar jų atstovų, įstaigų atstovų skaičius** (energijos tiekėjo vartotojai);
- **Mokymuose dalyvaujantys pastato šildymo ir karšto vandens sistemų prižiūrėtojai, daugiabučių namų administratoriai, administruojančios įmonės nelaikomi vartotojų tiksline grupe.**



Papildoma priemonė, kuri
nenumatyta susitarime

~~Dubliuojama priemonė~~

- Įgyvendinant švietimo ir konsultavimo priemones, galima ir rekomenduojama įgyvendinti *papildomas priemones*, kurios nenumatytos susitarime su Energetikos ministerija.
- Švietimo ir konsultavimo priemonės **negali dubliuoti** kitų energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių. Tais pačiais metais švietimo ir konsultavimo priemonės tas pats turinys tai pačiai vartotojų grupei **negali būti atkartojamas keliose susitarimo priemonėse**.

ŠVIETIMO IR KONSULTAVIMO PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO ATASKAITOS PILDYMAS IR TEIKIMAS



Co-funded by the European Union under project n°101076098. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Commission or CINEA. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

Browser address bar: <https://www.ena.lt/vartotoju-sk-susitarimai/>

Navigation menu: NENS IR NEKS, NAFTOS PRODUKTŲ VALSTYBĖS ATSARGOS, TARPTAUTINIAI PROJEKTAI, ENERGIJOS VARTOJIMO EFEKTYVUMAS (EVE)

Page title: www.ena.lt/vartotoju-sk-susitarimai

- ir konsultavimo susitarimai
- EVE DIDINIMO VEIKSMŲ PLANAS
- PAŽANGOS ĮGYVENDINANT EVE TIKSLUS ATASKAITOS
- ENERGIJOS TIEKĖJŲ SUSITARIMŲ ĮGYVENDINIMAS
- energijos sutaupymo susitarimai
- energijos vartotojų švietimo ir konsultavimo susitarimai
- ENERGIJOS VARTOJIMO AUDITAS
- EVE SKATINIMO IR VIEŠINIMO DARBAI
- EVE VERTINIMO ĮRANKIAI

• Švietimo ir konsultavimo susitarimų sudarymo teisinis reglamentavimas

Energijos vartotojų švietimo ir konsultavimo viešai skelbiami susitarimai yra sudaromi tarp Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos (toliau – Energetikos ministerija) ir energijos tiekimo įmonių (toliau – tiekėjai) dėl galutinės energijos vartotojų (toliau – vartotojai) švietimo ir konsultavimo energijos vartojimo efektyvumo didinimo (toliau – susitarimai), vadovaujantis Lietuvos Respublikos energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymu Nr. XII-2702 ir Energijos vartotojų švietimo ir konsultavimo susitarimų sudarymo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2017 m. rugpjūčio 25 d. įsakymu Nr. 1-221 „Dėl Energijos vartotojų švietimo ir konsultavimo susitarimų sudarymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Aprašas).

Apraše numatyta, kad kasmet rengiama apibendrinta informacija apie susitarimų įgyvendinimą už paskutinius praėjusius metus, akcentuojant švietimo ir konsultavimo priemonių (toliau – ŠKP) veiklas, vartotojų skaičių ir vartotojų grupes bei ŠKP poveikio efektyvumą. Tuo tikslu tiekėjai kasmet už paskutiniuosius praėjusius metus įgyvendintas ŠKP privalo atsiskaityti Energetikos ministerijai Apraše ir susitarimuose nustatyta tvarka iki einamųjų metų vasario 15 d.

- Energijos vartotojų švietimo ir konsultavimo susitarimo ataskaitos forma pildymui
- Energijos vartotojų švietimo ir konsultavimo susitarimo ataskaitos pildymo instrukcija

Tiekėjo pavadinimas	Susitarimas (Data, Susitarimo Nr.)	Metai už kuriuos pateikiama ataskaita	Tiekėjo bendras vartotojų skaičius, vnt	Tiekėjo bendras, vartotojams pateiktas energijos kiekis per kalendorinius metus, GWh	1 proc. dalis bendro patiekto vartotojams energijos kiekio per ataskaitinius metus, GWh
					0,00 GWh

Eil.Nr.	Priemonės pavadinimas	Švietimo ir konsultavimo priemonės įgyvendinimo pradžia ir pabaiga	Vartotojų tikslinė grupė
1			
2			
3			
4			

Švietimo ir konsultavimo priemonių ataskaitos pildymo instrukcija

- Ataskaitos forma **pildoma tik pilka spalva pažymėtuose laukeliuose**. Kiti duomenys apskaičiuojami **automatiškai**.
- **Suvestinėje** (1) užpildoma pagrindinė informacija apie **tiekėją** (2). Šios informacijos nereikia pildyti kiekvienai priemonei atskirai, ji **automatiškai atsiras visuose priemonių lapuose**.
- Informacija apie kiekvieną priemonę turi būti pildoma **atskiruose** .xlsx dokumento lapuose žymima „**Priemonė_X**“ (3).

2

Tiekėjo pavadinimas	
Susitarimas (Data, Susitarimo Nr.)	
Metai už kuriuos pateikiama ataskaita	
Tiekėjo bendras vartotojų skaičius, vnt	
Tiekėjo bendras, vartotojams patiektas energijos kiekis per kalendorinius metus, GWh	
1 proc. dalis bendro patiekto vartotojams energijos kiekio per ataskaitinius metus, GWh	0,00 GWh

Eil.Nr.	Priemonės pavadinimas	Švietimo ir konsultavimo priemonės įgyvendinimo pradžia ir pabaiga	Vartotojų tikslinė grupė	V g
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				
11				
12				
13				
14				

1

3

> **Suvestinė** | Priemonė_1 | Priemonė_2 | Priemonė_3

- Atsidarius priemonės lapą iš sąrašo pasirenkamas **priemonės pavadinimas (1)**. Reikia atkreipti dėmesį į energijos rūšį nurodytą priemonės pavadinimo pradžioje.
- Laukeliuose, kurių viršutiniame dešiniajame kampe matomas **raudonos spalvos žymėjimas**, užvedus pelės žymeklį rodomas **paiškinantis komentaras (2)**.

Energijos vartotojų švietimo ir konsultavimo priemonės ataskaita			Ar teisingai užpildyta?
1.	Susitarimas (Data, Nr.)		Reikalinga užpildyti Suvestinės lapę!
2.	Energijos tiekėjo pavadinimas		Reikalinga užpildyti Suvestinės lapę!
3.	Ataskaitiniai metai	0	Reikalinga užpildyti Suvestinės lapę!
4.	Švietimo ir konsultavimo priemonės pavadinimas	<div style="border: 1px solid blue; padding: 2px;"> 1 → <ul style="list-style-type: none"> Elektra: Informacijos skelbimas interneto svetainėje Elektra: Informacijos skelbimas spaudoje ar spaudiniuose arba informacijos skelbimas televizijoje ar radijo laidose Elektra: Palyginamosios analizės vartotojų grupėje kartu su energijos taupymo patarimais teikimas spaudinyje ar e Elektra: Viešinimo renginys, apimantis energijos vartojimo efektyvumo didinimą Elektra: Konsultacijos elektroniniu paštu, tiesiogiai internetu ar telefonu gavus vartotojo prašymą Elektra: Konsultacijos atvykus pas vartotoją Elektra: Elektros energijos matuoklių ar kitokios matavimo įrangos skolinimas Elektra: Vėdinimo sistemų efektyvaus eksploataavimo mokymai Šiluma: Informacijos skelbimas interneto svetainėje Šiluma: Informacijos skelbimas spaudoje ar spaudiniuose arba informacijos skelbimas televizijoje ar radijo laidose Šiluma: Palyginamosios analizės vartotojų grupėje kartu su energijos taupymo patarimais teikimas spaudinyje ar e Šiluma: Viešinimo renginys, apimantis energijos vartojimo efektyvumo didinimą </div>	Reikalinga pasirinkti priemonę iš suenergetikos ministerija!
5.	Švietimo ir konsultavimo priemonės detalus aprašymas (švietimo konsultavimo priemonės įgyvendinimo trumpas vykdytos veiklos (būdo bei priemonių) aprašymas, vykdytojai, arba pranešėjai, įgyvendinimą pagrindžiančių dokumentų pavadinimas (vartotojų, kurie buvo šviečiami ir konsultuojami sąrašas, mokymų programa, protokolai, fotonuotraukos (jeigu yra) ir (arba kt.)), nuoroda internete apie švietimo konsultavimo priemonės įgyvendinimą (jeigu yra) ir/arba kt.)		
6.	Švietimo ir konsultavimo priemonės įgyvendinimo pradžia ir pabaiga	<div style="border: 1px solid blue; padding: 2px;"> 2 → <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: fit-content;"> Nurodoma metai ir mėnuo. Pvz.: 2021-01 iki 2021-12 </div> </div>	
7.	Vartotojų tikslinė grupė		
8.	Vartotojų tikslinės grupės dydis švietimo ir konsultavimo priemonės įgyvendinimo metu		

- **Laukelių**, kurie yra **baltos spalvos**, duomenys **užsipildo automatiškai** pagal suvestinėje įvestus duomenis (1).
- Įvedus visus duomenis reikia **patvirtinti duomenų teisingumą** ir **nurodyti kontaktinius duomenis** (2).

10	Tiekėjo bendras vartotojų skaičius per ataskaitinius metus, vnt.		1 ↓
11	Tiekėjo bendras pateiktas vartotojams energijos kiekis per ataskaitinius kalendorinius metus, GWh		
12	1 proc. dalis bendro pateikto vartotojams energijos kiekio per ataskaitinius metus, GWh		
13	Taikytas energijos sutaupymo koeficientas		
14	Apskaičiuota sutaupyta energija vartotojų tikslinei grupei, GWh		
15	Išlaidos švietimo ir konsultavimo priemonei įgyvendinti, Eur		2 ↓
16	Patvirtinu, kad pateikti duomenys yra teisingi.		
17	Duomenis pateikusio asmens pareigos, parašas, vardas ir pavardė		
18	Duomenis pateikusio asmens kontaktinė informacija (telefono Nr., el. paštas)		

ENERGIJOS TAUPYMO GAIRĖS SKIRTOS GYVENTOJAMS, ĮMONĖMS, VIEŠOJO SEKTORIAUS INSTITUCIJOMS








Co-funded by the European Union under project n°101076098. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Commission or CINEA. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

• Gairių privalumai:

- energijos taupymo gairės suskirstytos pagal veiklos sektorius bei naudotojui pakanka atsiversti tik jam aktualų skyrių;
- energijos taupymo veiksmai suskirstyti nuo paprasčiausiai įgyvendinamų iki sudėtingų ir didelių investicijų reikalaujančių patarimų;
- pateikiamos nuorodos taupymo priemonių į finansavimo galimybes.

• Greitai veiksmų peržiūrai pakanka perskaityti veiksmų sąrašą, kurie sugrupuoti ir apibūdinti pagal:

- energijos rūšį 
- įgyvendinimo trukmę 
- investicijų poreikį 
- pastangų poreikį 
- energijos taupymo potencialą 

Energijos taupymo gairės namų ūkiams

Parengė VšĮ Lietuvos energetikos agentūros
Energijos vartojimo efektyvumo didinimo kompetencijų centras



Energijos taupymo gairės viešajam, paslaugų ir pramonės sektoriams

Parengė VšĮ Lietuvos energetikos agentūros
Energijos vartojimo efektyvumo didinimo kompetencijų centras



<https://www.ena.lt/energijos-taupymo-gaires/>

Taupymo gairėse pateikiama:

- konkretūs energijos taupymo patarimai;
- procentinis (%) ar lyginamasis (kWh/m²) energijos taupymo potencialas;
- piniginis (Eur.) taupymo potencialas;
- atskirais atvejais preliminarus investicijų poreikis (Eur/kW; Eur/m²) priemonei.



Šilumos punktų ir inžinerinių sistemų modernizavimas.

Pakeitus seną elevatorinį šilumos punktą į naują, automatizuotą, galima efektyviai reguliuoti šilumos kiekį, priklausomai nuo lauko oro temperatūros kitimo. Tai leistų sutaupyti iki 8 proc. energijos. Izolavus pastato šildymo sistemą bei ją subalansavus, galima sutaupyti iki 7 proc. energijos. Termostatinių ventilių, daliklių ar individualių apskaitos prietaisų įrengimas ant šildymo prietaisų leistų sutaupyti iki 10 proc. energijos.

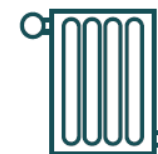


Namo šildymo ir karšto vandens tiekimo sistemų priežiūra:

- reguliariai plauti ir valyti sistemą iš vidaus. Dėl susidarančių apnašų ir kalkių sistemos efektyvumas gali sumažėti 5–10 proc. Dėl to tipinio individualus namo šildymo sąskaita gali padidėti iki 20 proc.;
- laikytis sistemos priežiūros ir eksploataavimo reikalavimų. Tinkamai neprižiūrimas katilas netenka dalies efektyvumo. Tinkamai prižiūrima ir efektyviai veikianti namo šildymo ir karšto vandens tiekimo sistema gali padėti vartotojams sutaupyti nuo 5 iki 20 proc. išlaidų;
- laiku išleisti orą iš radiatorių. Šildymo sezono pradžioje arba po šildymo sistemos remonto, jei nešyla ar blogai šyla radiatoriai, būtina išleisti orą iš šildymo sistemos per tam tikslui skirtus ventilius.



Šilumos nuostolių mažinimas. Atėjus šaltajam metų laikui, užkamšyti ar užklijuoti langų nesandarumus ir kitur, kur jaučiamas besiskverbiantis šaltas oras, nes didesnė nei reikalinga oro kaita patalpoje lemia didesnę energijos sunaudojimą. Jei langai ir durys įrengti su sandarinimo tarpinėmis, būtina tinkamai sureguliuoti varstymo mechanizmus. Jei langai seni, įrengti be sandarinimo juostų, rekomenduojama jas panaudoti. Galimas sutaupymas – apie **40 Eur** per metus.



Efektyvaus šildymo prietaisų veikimo užtikrinimas:

- rekomenduojama šildymo prietaisų (radiatorių) neužstatyti baldais (lovomis, spintomis, stalais), kitais daiktais ar dekoratyvinėmis grotelėmis, nes taip šiluma sulaikoma prie radiatoriaus ir lėčiau įšyla patalpos. Taip pat nekrauti ant šildymo prietaisų daiktų;
- periodiškai valyti nuo jų dulkes. Nuvalius dulkes galimas 1–3 proc. šiluminės energijos, **5–16 Eur**, sutaupymas per metus;
- parinkti tinkamą langų užuolaidų ilgį (iki palangės), nes tada daugiau šilto oro patenka į patalpos gilumą ir mažesnis kiekis cirkuliuoja šaltu lango paviršiumi. Jei nėra galimybės parinkti trumpesnių užuolaidų, rekomenduojama nakties metu arba kai esate išvykę iš namų, užkelti jas ant palangės (taip nesutrikdoma šilto oro cirkuliacija).

Šilumos nuostolių mažinimas. Atėjus šaltajam metų laikui, užkamšyti ar užklijuoti langų nesandarumus ir

Veiksmai	Energijos rūšis	Igyvendinimo trukmė	Taupymo potencialas	Investicijų poreikis	Pastangų poreikis
<p>Šilumos punktų ir inžinerinių sistemų modernizavimas →</p> <p>Namo šildymo ir karšto vandens tiekimo sistemos priežiūra →</p> <ul style="list-style-type: none"> – reguliariai plauti ir valyti sistemą iš vidaus; – laikytis sistemos priežiūros ir eksploataavimo reikalavimų; – laiku išleisti orą iš radiatorių. 					
<p>Šilumos nuostolių mažinimas →</p> <ul style="list-style-type: none"> – pašalinti nesandarumus (langų, palangių, durų); – sureguliuoti langų varstymo mechanizmus; – panaudoti sandarinimo juostas (langams, durims). 					

Siūloma organizacijoms padėti sudarant energijos taupymo planą – **Konsultacija atvykus pas vartotoją.**

Siekiant energijos vartojimo pokyčių, **svarbu nustatyti aiškius taupymo tikslus ir parengti energijos taupymo planą.**

Rekomenduojame energijos taupymo planą parengti rašytinės formos bei skelbti viešai, kad suinteresuoti asmenys galėtų prisijungti prie taupymo veiksmų organizacijoje.

Eil. Nr.	Energijos taupymo veiksmas	Atsakingi asmenys	Terminas	Taupymo potencialas organizacijoje
I žingsnis. Energijos vartojimo inventorizavimas				
1.	Energijos vartojimo analizė: - įvertinti energijos sąnaudas; - energijos vartojimo stebėseną ir neefektyvaus vartojimo identifikavimą nenaudojant įrenginių.	Vardas Pavardė	Nedelsiant	-
...				
II žingsnis. Energijos taupymo įpročių skatinimas				
1.	Periodiškai edukuoti ir skatinti darbuotojus, kaip tinkamai eksploatuoti įrenginius.	Vardas Pavardė	Periodiškai	1-5 proc.
...				
III žingsnis. Išorinių kompetencijų pasitelkimas				
1.	Kreiptis į savo energijos tiekėją dėl energijos taupymo patarimų ir juos įgyvendinti.	Vardas Pavardė	Pagal poreikį	5-7 proc.
...				
IV žingsnis. Energijos taupymo priemonių diegimas				
1.	Neefektyvių šilumos punktų ir šildymo sistemų modernizavimas.	Vardas Pavardė	Laikotarpis	5-10 proc.
...				
V žingsnis. Energijos vartojimo stebėjimas ir koregavimas				
1.	Vykdyti energijos vartojimo apskaitą, peržiūrėti ir, esant poreikiui, atnaujinti energijos vartojimo tikslus.	Vardas Pavardė	Nuolat	iki 5 proc.
...				

Ačiū už dėmesį!

Contact:



ENSMOV Plus



@ensmov / #ensmovplus



<https://ieecp.org/projects/ensmov-plus/>



Our Platform: energysavingpolicies.eu

ENERGIJOS VARTOJIMO EFEKTYVUMO
DIDINIMO KOMPETENCIJŲ CENTRAS



<http://www.ena.lt>



<https://www.linkedin.com/company/ltena/>



Co-funded by the European Union under project n°101076098. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Commission or CINEA. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.